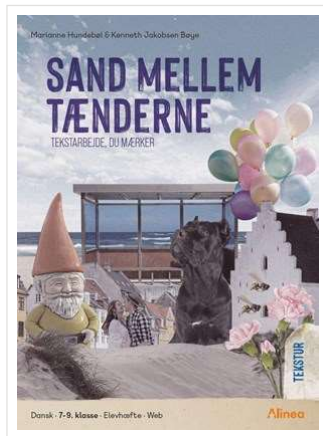

Er alt, der knaser, sprødt?

Af: Alice Buchhave Nørlem

Marianne Hundebøl og Kenneth Jakobsen Bøye har forsøgt at udarbejde et tekstarbejdsmateriale, som kan mærkes. Det er lykkedes til en vis grad, men ikke alt sandet mellem tænderne knaser sprødt. Noget af det irriterer bare.

Sand mellem tænderne er en lidt pudsigt valgt metafor for noget, som forstyrrer os på den konstruktive måde. I virkeligheden er sand mellem tænderne vel bare irriterende. Materialets originale eller mærkværdige titel er sådan set meget betegnende for bogen med tekstarbejde, du mærker. Materialet kan mærkes, det er nyt og forfriskende - og få, men forholdsvis prægnante steder er det irriterende.

Lad os få det irriterende ud af verden. Der er tre irriterende sider af "Sand mellem tænderne". Den ene er mellemstor, den anden ganske lille, og den sidste er af etiske dimensioner.

"Når din lærer siger, at du ikke læser, passer det ikke. Du læser måske ikke altid det, de voksne foretrækker. Altså digte, papiraviser og lange, tykke romaner, men du læser meget og helt sikkert også meget forskelligt. Du læser, når du er på YouTube, når du spiller, når du streamer en serie på Netflix, når du læser i 'Vi Unge' eller bladrer i et Tour de France-magasin", står der på side 29 i "Sand mellem tænderne". Bevares, det gør jo ikke hele materialet ubrugeligt, at der et par steder står karl-smart-ok-boomer-kommentarer om lærere, men åh, hvor er det irriterende. I hvilket univers er det befordrende for undervisning og læring, at læreren disses? Det irriterende er antydningen af, at lærere er inkompetente og uvidende om, hvad læsning og tekster er. Å så kæk, åh så tåbelig! Og især åh så irriterende.

Irritation nummer to handler om faglignende overblik, og nu kunne man jo tro, at anmelderen var i hævnhumør. Måske også tilfældet. Så nu hvor materialet har talt nedsættende om lærere, så vil jeg da lige påpege, at en tredjepersonsfortæller kendetegnes ved brug af tredjeperson. En af teksterne i bogen er fortalt i - ret sjældent forekommende - andenperson, det er

forfriskende og velvalgt, men så skal opgaverne om fortælleren jo netop forholde sig til det og ikke til et ikkeeksisterende skift fra tredjepersons- til førstepersonsfortæller.

Den sidste irritation er måske snarere et holdnings spørgsmål end en egentlig irritation. Materialet foreslår flere steder, at eleverne inddrager Instagram i opgaverne. Det er en god ide at inddrage et moderne, socialt medie, men jeg er ikke sikker på, at det er så fantastisk at bede eleverne om at benytte deres egne Instagram-konti - og opfordre dem til at bruge hashtags som #teksterdumærker og #analyseklug (man merkt die Absicht und wird verstimmt). Vi vil netop opdrage eleverne til at overveje nøje, hvad de bruger deres SoMe-konti til, ergo bør vi efter min ringe mening ikke tvinge dem til at blande skolearbejde ind i deres private profiler på de sociale medier. Ideen med at anvende Instagram er god, men man kan jo bare lave et imaginært opslag eller måske oprette en klasse-insta til lejligheden.

Og så til kvaliteterne ved "Sand mellem tænderne". Materialet består af en række ret nye tekster, som hver har sine fokuspunkter i tekstarbejdet. Teksterne er relevante og tidsvarende, der er tekster om pinlige familier, om homoseksualitet, om transkønnethed og om ensomhed. Det er fine, korte, overskuelige tekster af høj kvalitet, og teksterne er forskellige, så der er en vis progression især i forhold til indholdet. Det er godt i forhold til at komme i gang med tekstarbejdet, men giver også visse udfordringer, hvis man vil bruge materialet allerede fra 7. klasse.

Tekstarbejdet er kreativt og appellerer til elevernes egen stillingtagen og fantasi - og det sker, samtidig med at tekstarbejdet er tekstnært og på fineste vis træner tekstanalysens svære kunst. "Sand mellem tænderne" får ganske simpelt taget livet af analysemodellerne - helt umærkeligt, men ganske effektivt - og erstatter dem med fokuspunkter og selvstændig stillingtagen. Eleverne er således frataget den mekaniske analysemodel, men godt hjulpet af anden stilladsning i et mere kreativt og yderst tekstnært arbejde, og de får faktisk noget, der ligner en model, som de kan forholde sig til, når analysen er lavet, så de lærte metoder kan forankres som - netop - metoder. Det er ret smart.

Et andet meget fint træk ved materialet er de førnævnte fokuspunkter. Fokuspunkterne overlapper fra den ene tekst til den anden, således at arbejdet med første tekst handler om stemninger, erindringer og personer, og anden tekst handler om personer, relationer, miljø og synsvinkel. Det er en meget virksom måde at inddrage forskellige sider af tekstanalysen på.

Så kan man se bort fra irritationsmomenterne i "Sand mellem tænderne", får man et originalt, forfriskende og effektivt materiale til litteraturarbejdet i udskolingen.

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk

Fakta

Titel
Sand mellem tænderne

Forfatter
Marianne Hundebøl, Kenneth Jakobsen Bøye

Pris
156,25

Sider
128

Forlag
Alinea